

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 119/08-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka prerokoval prijatú sťažnosť E. R., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. J., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cb 3530/95 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo E. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cb 3530/95 p o r u š e n é n e b o l o .

Odôvodnenie:

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 119/08 z 23. apríla 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ďalšie konanie sťažnosť E. R. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cb 3530/95.

Keďže v napadnutom konaní bol krajský súd prevažnú dobu nečinný, sťažovateľka sa domáha, aby ústavný súd rozhodol, že jeho postupom v uvedenom konaní bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalej sa sťažovateľka domáha, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk a úhradu trov konania.

Na základe opakovaných výziev ústavného súdu z 24. apríla, 1. júla, 16. júla 2008 a 15. januára 2009 sa k prijatej sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu. Reagujúc na tieto výzvy v poslednom podaní z 10. marca 2009 doručenom ústavnému súdu 11. marca 2009 okrem iného uviedol:

«Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach (IV. ÚS 179/08-47, IV. ÚS 291/07-14, II. ÚS 221/03-13) opakovanie uviedol, že „zbytočné prietahy v konaní“ sú iným zásahom do práv subjektov a že lehota pre včasnosť podania sťažnosti sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o inom zásahu dozvedieť (nie od právoplatnosti rozhodnutia); podanie

sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej.

Ďalej poukazujeme na doterajšiu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte môže dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte malo trvať.

V konkrétnej veci sťažovateľka namietala prieťahy v konaní krajského súdu 21. 2. 2008, ktorý vo veci konal do 16. 1. 2004.

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť E. R. bola podaná oneskorene, krajský súd v Košiciach v čase jej podania ústavnému súdu (21. 2. 2008) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, a teda ani nemohol porušovať sťažovateľkou označené práva.

Z uvedených dôvodov navrhujeme konanie pred ústavným súdom zastaviť.»

Právny zástupca sťažovateľky sa vyjadril k stanovisku krajského súdu podaním doručeným ústavnému súdu 23. marca 2009, v ktorom okrem iného uviedol:

„Stanoviská Krajského súdu v Košiciach, pripojené k Vášmu podaniu, sú pre rozhodnutie o dôvodnosti podanej sťažnosti neprijateľné. Poukazujeme na obsah sťažnosti pani E. R., listinných dôkazov a navrhujeme jej podaniu vyhovieť.“

Predseda krajského súdu, ako aj právny zástupca sťažovateľky súhlasili s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti.

Na základe uvedeného ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 15/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoleným spôsobom.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cb 3530/95.

Ústavný súd zo spisu krajského súdu sp. zn. 13 Cb 3530/95, ktorý mu bol predložený 16. marca 2009, zistil, že v namietanom konaní krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom 30. októbra 2003 tak, že žalobu zamietol. Proti rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie 30. decembra 2003, ktoré krajský súd doručil na vyjadrenie 14. januára 2004, v ten istý deň vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a 15. januára 2004 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) za účelom rozhodnutia o odvolaní. Najvyšší súd rozsudkom z 27. novembra 2007 rozhodnutie krajského súdu potvrdil a rozhodnutia všeobecných súdov nadobudli právoplatnosť 11. februára 2008.

Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu namietala zbytočné prietahy v konaní pred krajským súdom 25. januára 2008 v čase, keď už bolo konanie skončené aj pred odvolacím súdom potvrdením prvostupňového rozhodnutia, a rovnako v čase, keď krajský súd už nemohol nijakým spôsobom ovplyvniť priebeh konania, o čom sťažovateľka vedela (bola prítomná na pojednávaní pred najvyšším súdom 27. novembra

2007, keď okrem vyhlásenia rozhodnutia boli dané dôvody tohto rozhodnutia a poučenie o tom, že proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok, teda rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím najvyššieho súdu je právoplatné) a právny zástupca sťažovateľky na základe výzvy ústavného súdu upravil petit sťažnosti a sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podal proti rozhodnutiu krajského súdu a nebral do úvahy stav a priebeh konania pred všeobecnými súdmi (krajským súdom a najvyšším súdom), ani skutočnosť, ktorá vyplývala z rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 131/04, že v napadnutom konaní pred krajským súdom dochádzalo k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov do októbra 2003, čo vedela najneskôr 30. decembra 2003, keď proti rozsudku krajského súdu podala odvolanie, a napriek tejto skutočnosti v podanej sťažnosti výslovne napáda zbytočné prietahy iba v konaní pred krajským súdom (pozri petit upraveného návrhu).

Krajský súd písomným vyhotovením rozsudku z 30. októbra 2003, keď v merite veci rozhodol, vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky. Ďalšie úkony alebo postupy už krajský súd objektívne nemohol vykonávať a ani nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľkou označené práva.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte dochádza alebo porušenie v tom čase ešte trvá (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05, III. ÚS 329/06). Sťažovateľka však namietala opätovne prietahy v konaní krajského súdu, ktorý vo veci samej v okamihu podania sťažnosti už nekonal.

Tento stav viedol ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jej záležitosti

v primeranej lehote k záveru, že namietané porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu porušené neboli.

To sa už nedá povedať o konaní najvyššieho súdu, ktorého konanie (zbytočné prietahy) však ústavný súd neposudzoval, pretože právny zástupca sťažovateľky ich v sťažnosti nenamietal.

Z tohto dôvodu ústavný súd už nerozhodol o ďalších návrhoch sťažovateľky, pretože tieto sa viažu iba na vyslovenie porušenia základných práv a slobôd a úspech v konaní pred ústavným súdom (obdobne napr. III. ÚS 223/07, III. ÚS 237/98).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2009